

Medicinsk service

Arbets- och miljömedicin Syd

Enheten för miljöanalys och prevention
Tel: 046-17 31 95

Provtagningsanvisningar Cytostatika på ytor

Panel 2

FÖR ANALYS AV PANEL 2; CYTARABIN (CYTA) OCH METOTREXAT (MTX)

Förutsättningar

För att en provomgång ska ligga till grund för en bedömning behöver minst 10 ytor provtas, gärna fördelat på olika arbetsplatsytor t.ex. arbetsytor, handtag, golv etc. Om tester genomförs för att kontrollera kontaminering vid beredning beställs dessa som en separat provomgång. För en provomgång bifogas material för tre blankprov som tas med som en kontroll för att verifiera att provtagningsvätskan inte är kontaminerad med cytostatika. Blankproven sprids ut över provtagningen. Provtagningen bör genomföras inom 1-2 dagar för att det ska räknas som en provomgång, i annat fall behöver material till flera provtagningsomgångar beställas.

Till en provomgång kan endast ett urval av analysämnen beställas. Om ett annat urval av analysämnen ska beställas för vissa prov blir detta en separat provomgång, med egna blankprov och en separat remiss.

Provtagningsmaterial

Material som tillhandahålls av Arbets- och miljömedicin Syd: Runda filterpapper (Whatman D 47 mm), 50 ml-rör, etiketter, engångsplastpincetter, pasteurpipetter 0,5 ml (engångs), ultrarent vatten, plastram 20×20 cm, plastpåsar, remisser. Papperstejp, engångshandskar av nitril, pappersservetter, destillerat vatten och måttband/linjal behöver kunden tillhandahålla.

Provtagningsmaterial rekvireras från Arbets- och miljömedicin Syd via ett formulär på hemsidan <https://sodrasjukvardsregionen.se/amm/laboratorietjanster/bestallning-av-provtagningsmaterial/>

minst 10 arbetsdagar före planerad provtagning och **minst 20 arbetsdagar** före planerad provtagning ifall provtagningsmaterial ska levereras utanför Sverige.

Provtagningsanvisningar

Ytan fuktas och torkas av med två runda filterpapper fuktade med totalt 0,5 ml ultrarent vatten jämt fördelat över de två filterpapperna och ytan som ska provtas. Om ytan som ska provtas behöver definieras, t ex en golv- eller bänkyta, används en plastram med arean 400 cm² (innermått: 20×20 cm). Även ytor som i sig själva är avgränsande, t ex backar och hyllor, kan provtas utan ram. Den provtagna ytan får då mätas upp med måttband eller linjal. Ange på remissen den uppmätta arean eller markera om ram använts. Ange också vilken typ av yta som provtagits; laminat, plast, rostfritt eller övrigt. Inför varje nytt avstryksprov tas ett par nya engångshandskar. Mellan varje avstryksprov torkas plastramen av med pappersservetter indränkta i destillerat vatten.

1. Vid behov definiera ytan som ska provtas genom att placera plastramen (rengjord) på ytan. Fixera ramen med papperstejp på tre kanter (ej inom provtagningsområdet).
2. Ta fram ett rör och märk det med etikett och provbeteckning. Anteckna provbeteckningen på remissen.
3. Ta på ett par nya engångshandskar.

4. Ta med pincett **två runda filterpapper**. Pipettera 0,5 ml ultrarent vatten och fördela vätskan jämt på ytan som ska provtas samt de två filterpapperna.
5. Torka av ytan med det ena filterpapperet med S-formade rörelser i den ena riktningen så att hela ytan torkas av (se Bild 1). Placera därefter filtret i röret.
6. Torka av ytan med det andra filterpapperet med S-formade rörelser i den andra riktningen så att hela ytan torkas av. Placera därefter filtret i röret.
7. Kassera engångshandskarna.

Anvisning blankprov

Blankprov inkluderas för att kontrollera att provtagningsmaterialet inte förorenats av cytostatika. Ingen yta ska således provtas. Ta på rena handskar, ta fram ett rör märkt med blank, ta två filterpapper med en ny pincett och tillsätt 0,5 ml ultrarent vatten. Placera i röret. Gör tre blankprover per provtagningsstillfälle (ingår i priset). Vi rekommenderar att dessa sprids ut så att ett tas i början, ett i mitten och ett i slutet av provtagningen.

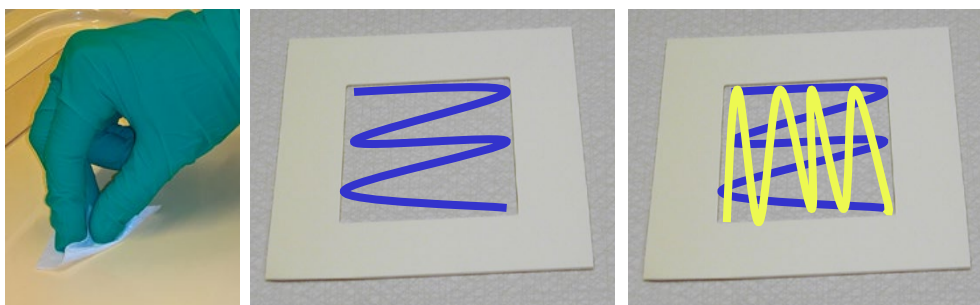

Bild. Håll filterpapperet med handen, tryck den mot ytan och torka av ytan med S-formade rörelser.

Remiss

Ange på remissen den uppmätta arean eller markera om ram använts. Ange också vilken typ av yta som provtagits; laminat, plast, rostfritt eller övrigt.

Var noga att kontrollera att antal prover och numrering av prover stämmer med rör och remiss. För att korrekt bedömning av resultatet ska kunna genomföras är det viktigt att alla uppgifter fylls i.

Transport

Förvara proven i frys (-20 °C) tills leverans till Arbets- och miljömedicin. Skicka proven i en plastpåse i den medföljande frigolitlådan och med kylklampar på ett sådant sätt att proverna kommer fram till lab frysta. Skicka ej proverna dag före arbetsfri dag.

Paketet adresseras till:

Arbets- och miljömedicin Syd, vån 3
Medicon Village
Byggnad 402A
Scheelevägen 8
223 81 Lund